

07.03.2022

Регионална работилница во рамките на проектот WBC-RRI.NET

Развивање на партиципативен ко-дизајн на иницијативи за одговорно истражување и иновации - ОИИ

Добредојдовте!

WBC-RRI.NET

Responsible Research and Innovation

Industry 4.0

Artificial Intelligence
Machine Learning

Визија

Да се зајакнат **институционалните ресурси и капацитети** кои ќе ја поттикнат примената на принципите на ОИИ за **промовирање на STEM** образованието и поттикнување на **родовата еднаквост**, позиционирајќи ги институциите како лидери во интегрирањето на инклузивното истражување и развој во регионот.

Територијалната трансформација е замислена со **воспоставување на мрежа** со фокус кон култура, креативност и инклузивно општество, преку **истражување и развој** во различни општествени процеси во регионот и земјата, дополнително давајќи резултати корисни за целиот макро-регион на Западен Балкан.

Основа за градење на сценаријата (1)

❑ Предизвици:

- Недоволен број на експерти од областа на ИКТ
- Побарувачка за ИКТ експертиза
- Помало учество на жени во ИКТ
- Промовирање на мултикултурниот аспект на регионот

❑ Решенија:

- Примена на мултидисциплинарен пристап
- Фокус кон STEM (и STEAM) дисциплини
- Општествената инклузија

Потребата за креирање на стратегии и активности за **намалување** на родова дискриминација и **подобрување** на професионалниот развој на жените претприемачи во функција на **развојот** и **имплементацијата** на ИКТ.

Основа за градење на сценаријата (2)

Почетна точка → (1) акции идентификувани во регионот кои ќе обезбедат вредни идеи и мотивација за дизајнирање и спроведување на пошироки активности поврзани со ОИИ иницијативи,

(2) мрежа која може дополнително да ги поддржи двете активности на ОИИ (ИКТ и родова еднаквост) и да придонесе со значајни промени.

Мрежа вредна за → (1) подобрување на образованието (возрасни, стручно),

(2) информирање на граѓаните за потенцијалните образовни и работни можности,

(3) трансфер на знаење и иновации,

(4) ширење на образовните прашања меѓу младите,

(5) промовирање на пристапот STEAM на различни нивоа на образование,

(6) здружување на претприемачите за создавање заедница на локално ниво, или

(7) зајакнување на женското претприемништво во земјата и регионот.

Очекувани промени во регионот

- ❑ Можности за **синхронизација на програми** од организациите за финансирање и Министерството за образование, поттикнати од потенцијалот и капацитетот на скопскиот регион за подобрување на истражувањето и иновациите.
- ❑ Регион со широка мрежа на засегнати страни кои ќе ги подобрат инвестициите во истражување и развој. **Поволна средина** за интегрирање на квалитетно образование и еднакви можности за сите во овој регион ќе задоволи една од главните цели на ОИИ.
- ❑ Нови **родови политики и процеси** кои вклучуваат родова рамнотежа на сите образовни и кариерни нивоа, вклучително и истражувачки и иновативни процеси.
- ❑ **Зајакната локална самоуправа и децентрализација**, преку обезбедување квалитетно образование и еднакви можности во целиот регион.

Трендови

Преку SWOT анализа, идентификувани се клучните **сили и двигатели** кои го одредуваат успехот или неуспехот на нашата визија.

Преку нив се одредуваат **трендовите** кои ја детерминираат реализацијата на визијата:

- Можности за образование во регионот
- Политики за истражување и развој
- Институционална инфраструктура и практики за истражување и развој
- Поврзување/фрагментација меѓу иновативните учесници во мрежата
- Трансформирање на одливот на мозоци во придобивање на мозоци (brain drain – brain gain)
- Јавна поддршка (на пример, министерствата во државата)
- Родова еднаквост во професионалната сфера
- Развој и раст на Скопје, наспроти преостанатите региони во земјата
- Политички и економски промени (стабилност наспроти нестабилност)
- Учество во активности финансирани од ЕУ и други донатори

Потенцијално сценарио 1: Регионот во најдобро светло

Опис на ситуацијата:

- Стабилна политичка и економска околина
- Успешно развиени и имплементирани практики при истражување и иновации
- Развиена Националната стратегија за паметна специјализација (S3) и Националната развојна стратегија 2021 – 2041
- Институциите се стремат кон зајакнување на постојната инфраструктура и капацитети за истражување и иновации
- Скопскиот регион ги следи сите препораки и насоки за брз раст и развој
- Можност за проширување на својата дејност во други региони од државата

Потенцијално сценарио 1: Регионот во најдобро светло

ОИИ иницијативи за развој на регионот:

- Стратегии за стручно образование и обука
- Повеќе можности за пракса и стипендии
- Младите се инспирирани и мотивирани да градат кариера во регионот
- Подобрување на образовниот процес и зајакнување на образовните иницијативи и можности
- Поддршка од образовни, индустриски, владини и невладини институции
- Заедничко носење одлуки и еднакви цели за доброто на целото општество
- Проекти финансирани од Европска Комисија
- Инклузивна култура, мултикултурни и мултиетнички аспекти при дејствување на институциите

Потенцијално сценарио 2: Како да се справиме со развојот на регионот?

Опис на ситуацијата:

- Политичките и економските промени се на самиот почеток
- Институционалната инфраструктура за истражување и развој во регионот е тривијална и слаба
- Незадоволство кај пошироката јавност, нефункционалност на институциите, незавршени стратегии
- Недостиг на поврзаност меѓу институциите - фрагментација и недостаток на јавна поддршка
- Brain – drain

Потенцијално сценарио 2: Како да се справиме со развојот на регионот?

ОИИ иницијативи за развој на регионот:

- Спречување на одливот на мозоци (brain drain) и трансформација во придобивање на мозоци (brain gain).
- Постепено зајакнување на STEM образование и родова еднаквост, вклучување на поширокото општество во иницијативи за истражување и развој, силни економски и политички практики
- Забрзан развој на претприемништвото, поширокото прифаќање на STEAM, поинтензивно финансирање од јавни и приватни институции
- Социјална вклученост на жените, лидер во бројот на жени истражувачи
- Генерирање на компетентни човечки ресурси, цврста врска во мрежата, мотивирани граѓани
- Соработка за постигнување заеднички цели

A woman with long dark hair and glasses, wearing a white t-shirt, stands in a meeting room pointing towards a whiteboard covered in colorful sticky notes. Several people are seated around a table in the foreground, looking towards her. The room has large windows on the left and a white wall with the sticky notes.

Благодарам на вниманието!